

Lausunto

28.10.2024

Asia: VN/26678/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaupparekisterilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan kenttään

Yleistä

Elinkeinoelämän keskusliitto kiittää mahdollisuudesta saada lausua tässä tärkeässä asiassa.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää perustuslaissa turvattua elinkeinovapautta äärimmäisen tärkeänä perusoikeutena, josta ei pitäisi voida poiketa hallinnollisten velvoitteiden täyttämättä jättämisen vuoksi. Suomen YTJ-järjestelmä on ajantasainen ja kattava järjestelmä, josta voidaan missä tahansa hetkessä tarkistaa yritysten toiminnassa olo. Toimivien yritysten poistaminen rekisteristä on kohtuuton seuraamus, joka johtaa myös nyt esitetyssä muutoksessa tilanteeseen, jossa verosta muodostuu yritykselle sanktio itsessään.

Esitetyt muutokset ovat pääosin kannatettavia ja tärkeitä sen varmistamiseksi, että säännöt ja menettely kaupparekisteristä poistettavista yhtiöistä selkeytyy ja muuttuu kohtuullisemmaksi. Vähän aikaa sitten vallinnut tilanne, jossa kaupparekisteristä käytännössä lopullisesti poistettiin toimivia yrityksiä niiden ilmoitusvelvoitteiden laiminlyöntien vuoksi, oli kestämaton ja tällä ehdotetulla lainmuutoksella tilanne saadaan korjattua pääosin.

Esityksessä kuvataan ne edellytykset, joiden täytyessä PRH voisi tehdä päätöksen selvitystilan lopettamisesta tai rekisteriin palauttamisesta. Edellytyksenä selvitystilan lopettamiselle tai rekisteriin palauttamiselle olisi, että ilmoitusvelvollinen korjaa selvitystilaan määräämisen tai rekisteristä poistamisen perusteena olleen laiminlyönnin sekä rekisteritiedoissa olevat muut virheet ja puutteet, rekisteriviranomaisen ilmoitusvelvolliselle määräämät maksut olisivat suoritettut, ilmoitusvelvollinen ei olisi purkautunut tai sen omaisuutta ei olisi jaettu, eikä selvitystilan

lopettamiselle tai rekisteriin palauttamiselle olisi muutakaan lainsäädännöstä johtuvaa estettä. Edellytykset ja menettely ovat pääosin kannatettavia, mutta katsomme, että ehdotus tällaisenaan johtaa haitallisiin veroseuraamuksiin yrityksille. Kuvaamme asiaa seuraavassa yksityiskohtaisemmin ja ehdotamme muutosta tehtäväksi kaupparekisterilain ehdotettuun muotoiluun. Lausuntomme sisältää myös rekisteriin palauttamiseen liittyvää kymmenen vuoden määräaikaan koskevan kannanoton.

Rekisteristä poistamisen verotukselliset seuraamukset

Esityksen tavoitteena on kuvattu, että ilmoitusvelvollinen voisi jatkaa toimintaansa mahdollisimman normaalisti ja vastaavasti kuin ennen selvitystilaan tai rekisteristä poistettavaksi määräämistä. Esityksellä ei oteta kuitenkaan kantaa ilmoitusvelvolliselle lainsäädännöstä mahdollisesti johtuviin muihin seuraamuksiin, kuten veroseuraamuksiin, mutta selvitystilan lopettamista tai rekisteriin palauttamista koskevaa päätöstä tulisi esitysluonnoksen mukaan tulkita ilmoitusvelvollisen kannalta siten, ettei toimintaa ole ollut tarkoitus lopettaa, vaikka selvitystilaan määrääminen tai rekisteristä poistaminen olisi toiminnan tosiasiallisesti väliaikaisesti keskeyttänyt. Lainsäädäntöä tulisi esitysluonnoksen mukaan myös tulkita sen mahdollistamin keinoin siten, että välilliset seuraamukset ilmoitusvelvolliselle jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Elinkeinoelämän keskusliitto painottaa verotuksellisten seuraamusten poistamisen tärkeyttä. Jos rekisteristä poistettu yritys laitetaan takaisin rekisteriin myöhempanä ajankohtana kuin poisto on tehty, tällä on verotuksessa automaattisesti seurauksia. Verohallinnon virkailija ei pysty virkatyönä korjaamaan tilannetta, jos rekisteristä poiston ja rekisteriin takaisinlaiton välillä on ajallinen katko. Ajallinen katko johtaa väistämättä veroseuraamuksiin ja tämän vuoksi rekisteriajankohtien ajallista katkoa ei voida hyväksyä. Rekisteriajankohtien ajallinen ero johtaisi automaattisesti siihen, että itse verosta muodostuisi yritykselle lopullisia kustannuksia. Tämä johtaisi tuplarangaistavuuteen ja tilanteeseen, jossa perustuslain mukainen elinkeinovapaus olisi uhattuna.

Esimerkiksi kiinteistöinvestointeja tehneet yritykset joutuvat tekemään palautukset jo vähennetyistä arvonnlisäveroista, jos kiinteistöinvestoinnin tarkistuskausi on kesken yrityksen rekisteristäpoistohetkellä. Tällöin arvonnlisäverosta tulee yritykselle lopullinen kustannus, mitä sen ei pitäisi luonteensa mukaisesti olla. Rekisteriin laitto myöhemmin ei korjaa tilannetta, jos kiinteistö katsotaan välissä otetuksi yksityiseen käyttöön, kuten se arvonnlisäverolain säännösten mukaan katsottaisiin.

On myös ehdottoman tärkeää varmistua siitä, ettei yrityksen vahvistettuja tappioita menetä rekisteristä poiston seurauksena. Jotta asiasta voidaan varmistua, on lainsäädännössä selkeästi kirjoitettava, että yritys palautetaan rekisteriin samasta päivästä kuin se sieltä on alun perin poistettu niin, ettei poiston ja palautuksen väliin muodostu ajallista katkeamishetkeä.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK korostaa, että yritystoiminta pitää mahdollistaa kaikissa tilanteissa. Toimivien yritysten poisto kaupparekisteristä tai Verohallinnon rekistereistä on kohtuuton ja täysin suhteeton seuraus hallinnollisten velvoitteiden täyttämättä jättämisestä. Sanktioina tilinpäätösten toimittamatta jättämisestä voidaan käyttää euomääräisiä sakkoja. Veron myöhässä ilmoittaminen voi myös johtaa myöhästymismaksuihin. Lopputulos ei mitenkään voi olla, että itse vero muodostuu yritykselle ylimääräiseksi kuluksi ja näin ollen asiasta tulisi tuplarangaistus.

Edellä esitetyn johdosta Elinkeinoelämän keskusliitto EK ehdottaa kaupparekisterilain 28 a §:n 1 momentin muutosta seuraavasti (lisäys suurin kirjaimin):

” Jos rekisteriviranomainen on määrännyt ilmoitusvelvollisen selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä tai molemmat osakeyhtiölain 20 luvun 4 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa, osuuskuntalain 23 luvun 4 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 22 luvun 4 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tai tämän lain 28 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä johtuen, rekisteriviranomaisen on määrättävä ilmoitusvelvollisen hakemuksesta selvitystila loppumaan tai ilmoitusvelvollinen palautettavaksi rekisteriin tai molemmat SAMASTA PÄIVÄSTÄ LUKIEN KUIN POISTO ON TEHTY noudattaen, mitä tässä pykälässä säädetään... [ ]”

Rekisteriin palauttamisen määräaika

On selvää, että jollain tasolla tulee jatkossa varmistua myös toistuvista ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönneistä. Nyt ehdotettu kymmenen vuoden määräaika, jonka mukaan siis rekisteriin palauttamista koskevaa uutta hakemusta ei hyväksytä, mikäli edellisestä rekisteriin palauttamisesta on kulunut alle kymmenen vuotta, vaikuttaa liian pitkältä ja on seurauksena hieman liian ankara. Rekisteriin palauttamisen määräaika tulisi harkita vielä uudelleen pohtien rekisterin ajantasaisuuden vaatimusta ja laiminlyöntiseuraamusten vaikutuksia yrityksille. Katsomme, että lyhyempikin määräaika, esimerkiksi viisi vuotta, voisi olla riittävä seuraamus rekisterin ajantasaisuuden saavuttamiseksi.

Ylänen Hannu
Elinkeinoelämän keskusliitto EK